

Čigave sluge nam mahajo z rdečo zvezdo?

Si predstavljate, da bi v ZDA tik pred volitvami njihovega predsednika veliki mediji pripravili predvolilna soočenja, da bi volivcem olajšali odločanje na volitvah, in na ta soočenje ne bi zvalili **Hillary Clinton** in **Donalda Trumpa**? Namesto tega bi na veliko intervjujali kandidate, ki so že odpadli in nekdanjega predsednika **Richarda Nixona**, ker simbolizira zlorabo oblasti za onemogočanje političnih tekmecev? Dogajanje v ZDA pred volitvami, ki je bilo precej napeto, smo lahko preko velikih televizijskih mrež spremljali po vsem svetu.

Se ni zgodilo, da bi favorita pozabili povabiti. Celó navadni ljudje, ki niso uredniki pomembnih medijev, vedo, da bi bilo kaj takega precej izven pameti. V Sloveniji pa smo v tisku priča točno temu. In to ne prvič. Ni težko ugotoviti, kdo so teden pred volitvami favoriti za vladanje prihodnja leta po raziskavah javnega mnenja. Na desni je to povsem zanesljivo **Janez Janša**. Ne levi pa, če ne bo kakšnega povsem norega presenečenja **Marjan Šarec** ali **Dejan Židan**. Ste v kakšnem velikem dnevniku danes, torej zadnjo soboto pred volitvami, opazili pogovora z glavnima akterjema z leve in z desne?

Ni ga.

To veliko pove o slovenskih medijih in času, v katerem živimo. Veliki tiskani mediji so se, čeprav imajo velike težave z dramatičnim izgubljanjem bralcev, že pred časom povsem odpovedali svoji običajni informativni vlogi, da jim le ne bi bilo treba ponuditi normalne možnosti nastopa in predstavljanja **Janeza Janše**. Ker predvsem opozicijski voditelj, ki mu vse raziskave javnega mnenja kažejo, da vodi, je razlog, za to nenavadno ravnanje tiska, ki tega niti ne skriva zelo. Zdi se, da upajo, da ga bo koalicija množice majhnih levičarskih strank premagala. Tisk je v celoti lastniško v rokah levega bloka, ta pa politično ni toliko korekten, da bi bil pripravljen sprejeti običajna pravila ravnanja in medijskega profesionalizma. Tisto, kar očitajo nekaj majhnim novim medijem, ki jih je pomagala soustanavljati opozicijska SDS v zadnjih letih, je njihova lastna napaka.

Morda vam bo kdo rekel, da v Sloveniji intervjujev hkrati z dvema najpomembnejšima akterjema na volitvah ni mogoče narediti, ker smo tako posebna država. Ker Janša to, denimo, zavrača. A to je divje sprenevedanje. Ko sem se pred 15 leti ukvarjal z odločanjem o tem na Večer, ki je takrat prodal krepko več izvodov kot danes Delo in Dnevnik skupaj, smo brez težav dobili intervjuja s premierom **Antonom Ropom** (LDS) in takrat opozicijskim voditeljem **Janezom Janšo** (SDS). Nobeden od glavnih favoritov na volitvah ni zavrnil ponudbe. V novinarski ekipi pa je bilo nekaj pomislekov le, ali je to pošteno do vseh drugih manjših strank, ker imamo sorazmernostni sistem. Zakaj se spomnim teh dveh intervjujev? Ker sem osebno to predlagal in oba tudi naredil. Bila je prava odločitev za bralce in za državo. In ljudje so kupili tak časopis. Ne zato, ker bi bil levi ali desni. Preprosto zato, ker je bil dober, bralce pa je imel na levi in na desni. In oba voditelja, Rop in Janša, sta bila tudi dostojna izbira za prihodnost države.

Seveda so mogoči tudi ugovori, denimo, da so bili v zadnjih dneh objavljeni intervjuji z **Marjanom Šarcem**, **Matejem Toninom**,

in danes, zadnjo soboto, z nekdanjo premierko **Alenko Bratušek** ali sedanjim premierom **Mirom Cerarjem**. Cerar se bori, da bi ohranil oblast, a mu raziskave javnega mnenja ne kažejo, da bi lahko bil med zmagovitimi. A nasproti mu v časopisu ne stoji tisti, ki mu bo oblast najbrž odvzel, čeprav bi bil bralcem najbrž nadvse zanimiv.

V ozadju je še dodatna značilnost: tiskani mediji nam tik pred volitvami v zadnjem desetletju na naslovnice vsakič pripeljejo še nekdanjega šefa zveze komunistov **Milana Kučana**, ki se mu v Sloveniji zaradi onemogočanja politične konkurence v času socializma ni bilo treba osramočeno umakniti se iz politike, čeprav smo bili ena zadnjih držav vzhodnega bloka s političnimi zaporniki. Bil je pozneje celo dvakrat izvoljen za predsednika države, ko je imela država po desetletjih tiranije, ki je bila na začetku skrajno brutalna, spet relativno svobodne volitve. A kot predsednik države je bil brez prave oblasti. Omogočilo pa mu je to ohranitev vpliva, s katerim je, tudi s pomočjo tiskanih medijev, prispeval svoj delež, da smo v zadnjem desetletju dobili precej katastrofično vlado **Boruta Pahorja**, ki je po nekaj letih skrahirana razpadla in da je relativno večino po tem dobil njegov prijatelj **Zoran Janković**, ki mu ni uspelo sestaviti vlade, jo je pa kasneje z nekaj pomoči iz ozadja, da je vlada razpadla **Janezu Janši**, sestavila **Alenka Bratušek**, da je z velikansko finančnim darilom iz vaših žepov takoj sanirala tajkune za Probanko in Factor Banko, ko je pokrila velikansko luknjo povsem zasebnih bank, ki nista imeli nobene systemske vloge.

Na nek način bodo volitve čez teden preizkus ali še deluje ideologija nekdanjega predsednika Kučana in njegovih medijev, ki so bili nekoč glasniki partije ali zveze delovnega ljudstva. Del te ideologije je, da so sredi prestolnice včeraj praznovali rojstni dan maršala Josipa Broza in visoko vihteli rdeče zvezde, ki so simbol nekdanje Zveze komunistov, ki jo je Kučan nekoč vodil in socialistične Jugoslavije. To dogajanje v Ljubljani je sicer tudi dokaz, da samo svobodna država, kjer

je mogoče slaviti celo komunistične simbole, slabost pa, ker so v prvih vrstah povelečevanja zlorab oblasti v preteklosti bili nekdanji oblastniki, plačano pa je bilo iz javnega denarja in ne zasebnih žepov. Koncert podobno nenavadnega hrvaškega pevca Thompsona, ki bi ga plačali zasebniki, pa je ta ista oblast lani gladko prepovedala in še pozamenjala urednike javne televizije, ki so bili toliko naivni, da so verjeli, da živimo v svobodni državi.

Svoboda govora ima v tej državi stare meje.

Socialdemokrati Dejana Židana, ki so nastali iz zveze komunistov, so sredi tega dogajanja celo nekoliko simpatizirali z znamenito štafeto, ki jo je na jugoslovanski ravni pred desetletji razsula slovenska zveza mladine, ko je razkrila podobnosti tega totalitarističnega rituala z nacističnimi. Tudi v nacistični Nemčiji je bil veliki vodja, s svojo večno vdano mladino. Židan, ki je prvi predsednik SD, ki ni bil član komunistične stranke, se preteklosti očitno ne more izmakniti. Tisti preteklosti, po kateri je izbira le, da smo Titovi ali Hitlerjevi mladinci. V kateri si lahko le komunist ali kolaborant fašizma, ki so nam jo včeraj že spet prodajali v menda kozmopolitski Ljubljani.

Je totalitarizmom, zlorabam in tej zaplankanosti mogoče ubežati proti normalnosti bolj na Zahodu?

Preprosto to ni nikjer. Ne zgodi se brez pametnih in poštenih ljudi, ki si želijo boljše prihodnosti in so pripravljene tudi kaj storiti in žrtvovati zanjo. Veliko storiti in žrtvovati zanjo. Številno so že.

Pot na volišča prihodnji teden je drobec, ki ga lahko k temu prispeva čisto vsak.